

відношенню до інфраструктури як критерію складає +3 з максимальних +5; значимість малого бізнесу як напрямку розвитку ОТГ по відношенню до зайнятості населення як критерію складає +4 з максимальних +5, тобто ближче до середнього, але не є головним критерієм.

2. При використанні програмного забезпечення Decision Making Helper встановлено, що значимість розвитку корисних копалин як напрямку розвитку ОТГ по відношенню до бюджету як критерію складає +5 з максимальних +5; значимість розвитку корисних копалин як напрямку розвитку ОТГ по відношенню до інфраструктури як критерію складає +4 з максимальних +5; значимість розвитку корисних копалин як напрямку розвитку ОТГ по відношенню до зайнятості населення як критерію складає +2 з максимальних +5, тобто ближче до середнього, але не є головним критерієм.

3. Відповідно до даних, отриманих при використанні програмного забезпечення Decision Making Helper, Чкалівській селищній об'єднаній територіальній громаді необхідно, в першу чергу, розвивати видобуток корисних копалин, проте необхідно зазначити, що розвиток малого бізнесу та науково-дослідницького потенціалу буде сприяти економічному зростанню.

Висновки

1. Бюджет ОТГ формується відповідно до Бюджетного Кодексу України і входить до зведеного Державного бюджету України. Найбільший відсоток доходів Чкаловської ОТГ складають складують інші доходи (59,42 %), немаловажну роль займають і надходження від ПДФО (21,72 %) (станом на 2017 рік відповідно до Стратегії розвитку).

Малий та середній бізнес, який діє на території громади, перетворюється на важливий сектор економіки, який суттєво впливає на забезпечення населення необхідними товарами та наданням послуг, забезпечує зайнятість населення та суттєво впливає на формування дохідної частини бюджету ОТГ. Важливим каталізатором економічної складової розвитку громади є кількість фізичних осіб-підприємців. Вагому роль в економіці Чугуївського району та Харківської області грають сільгоспвиробники, які розташовані на території Чкаловської селищної об'єднаної територіальної громади.

Першочерговим завданням для громади є підвищення інвестиційної привабливості території громади за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку, державної субвенції, міжнародної технічної допомоги та інших джерел фінансування.

Ключовими та інвестиційно привабливими видами господарської діяльності на території Чкаловської селищної об'єднаної територіальної громади Чугуївського району є видобуток корисних копалин, розвиток альтернативної енергетики та забезпечення еколого-енергетичної безпеки, виробництво сільськогосподарської продукції, туризм.

2. Бюджет громади формує тільки приватний сектор.

3. На території Чкаловської селищної об'єднаної територіальної громади Чугуївського району відсутній Центр надання адміністративних послуг.

4. Відкриті джерела інформації не містять детальну інформацію щодо наявності в ОТГ будь-яких інвестиційних програм.

5. Послуги з вивезення твердих побутових відходів (далі ТПВ) на території селищної ради надає КП «Чкаловське ЖКЕУ-2013» тільки на території смт. Чкаловське. Роздільне збирання ресурсоцінних складових, великогабаритних та ремонтних побутових відходів, а також небез-

печних відходів у складі побутових відходів на території громади не здійснюється. Транспортування ТПВ у населених пунктах Чкаловської селищної ради здійснюється за прямою системою, перевантажувальні станції відсутні. Станції механічного або ручного сортування ресурсоцінних компонентів відсутні.

6. Існують проблеми з лісокористуванням, найбільшою з яких є несанкціонована вирубка лісу.

7. Існує проблема ефективного управління земельними ресурсами. Для управління земельними відносинами і використання земельних ресурсів потрібно створити цифрову карту/шейп-файли земельних угідь ОТГ геоінформаційної системи. Реалізація повноважень об'єднаної територіальної громади проходить у середовищі існуючих проблем в управлінні земельними відносинами і використанні земель в Україні, відомчої роз'єднаності структур, чия діяльність пов'язана із земельною інформацією, незадовільного законодавчого забезпечення реформи децентралізації влади й відсутності належної інформаційної бази щодо землі, у тому числі нерухомого майна, обмеженого використання сучасних інформаційних технологій.

8. З огляду на те, що землі сільськогосподарського призначення займають 83,36 % площ ОТГ, основним напрямом економічної діяльності Чкаловської ОТГ може виступати виробництво сільськогосподарської продукції. Вагому роль в економіці Чугуївського району та Харківської області грають сільгоспвиробники, які розташовані на території Чкаловської селищної об'єднаної територіальної громади. ПрАТ «Агрокомбінат «Слобожанський» – це найбільший виробник м'яса (свинини) в Харківській області.

9. ОТГ має високий природноресурсний потенціал і відповідні перспективи для розвитку сільського зеленого туризму. З огляду на нестачу робочих місць та спричинений цим високий рівень безробіття, а також наявність відповідного природно-ресурсного потенціалу, сприяння розвитку підприємництва у сфері сільського зеленого туризму на території ОТГ буде стимулювати неаграрні форми зайнятості сільського населення, а також сприятиме зростанню доходів сільського населення та розвитку супутніх галузей економіки громади.

Факторами, що стримують розвиток ОТГ, є:

- Недостатній рівень взаємодії ОТГ з представниками малого бізнесу.
- Недостатні темпи розвитку малих підприємств у виробничій та інноваційній сферах. Значна кількість суб'єктів господарювання працює зі збитками або з невеликими прибутками, обсяг яких не дозволяє розширювати діяльність.
- Обмеженість напрямів діяльності-переважна кількість суб'єктів малого та середнього за видами економічної діяльності сконцентрована на аграрному секторі.
- Відсутність оновленої стратегії та дієвих механізмів сприяння розвитку діяльності малих та середніх підприємств.

Науково-практичні рекомендації щодо перспектив розвитку ОТГ

Забезпечення належного рівню розвитку малого та середнього бізнесу

Задля створення сприятливих умов для провадження підприємницької діяльності необхідно здійснення наступних заходів:

Створення інфраструктури підтримки малого і середнього підприємництва.

Створення Центру з надання кваліфікованих консультаційних послуг, відкриття Центрів з підтримки та розвитку малого бізнесу, відкриття Центру надання адміністративних послуг.

Застосування кластерного підходу до розвитку ОТГ: створення кластерів (туристичних, промислових тощо, проведення консультативної роботи в громаді щодо порядку створення та реалізації кластерних проєктів).

Розробка програми розвитку малого та середнього підприємництва на 2021–2025 роки з визначенням мети, завдань та шляхів розв'язання проблем у сфері малого та середнього підприємництва територіальної громади, виходячи із реальної ситуації в соціально-економічній сфері.

Створення потужного консорціуму з енергозбереження.

Створення умов для інвестування на тривалий період:

Модернізація сайту громади як інвестиційного майданчику (платформи): оновлення офіційного сайту, створення окремої картки для ініціативи з вичерпною інформацією про проєкт, цілі, бюджет, виконавців, відповідальних осіб та сталий вплив від реалізації проєкту на розвиток громади, опис бізнес-складових громади, переклад сайту на іноземну мову.

Необхідна активна участь представників громади на Інвестиційних форумах при наявності постійного оновлення веб-сайту. При цьому важливо дотримуватися принципу прозорості у оприлюдненні реальних даних про бізнес-можливості громади.

Підвищення рівня зайнятості:

Необхідно впроваджувати спеціалізовані програми управління зайнятості та безробіття – для чого і провадити підтримку МСП та створення вищевизначених заходів щодо забезпечення належного рівню розвитку малого та середнього бізнесу.